

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felolós szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGO.

Kiadó:

A Vendévidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

Amerika magyarjai.

Egy új Messiás eljövételét várjuk. A nap minden órájában gondolunk rá. Szeretettel, reménykedve, vágyva várjuk és türelmetlenül kérdezzük, hogy mikor jön? Az új Messiásnak Béke a neve. Még dühöng, még pusztít a háboru és a ma zürzavarából valahogy egyre határozottabban emelkedik ki egy új probléma mi lesz a háboru után, mi lesz, ha majd béke lesz? Egyre többen és egyre hangosabban kérdeik, hogy mit hozhat a fitokkal és rejtelmekkel terhes jövőendő? A képviselőházban és a gazdagületeken piszkálták meg először a kérdést, hogy majd, ha egyszer vége lesz a háborunak; marad-e elég munkáskéz; lesz-e elég ember, aki fölviszánta a magyar ugart? És erre a kérdésre azt felelték a kérdés fölvetői, hogy lesz; mert egymillió magyar van Amerikában és hazegyönnék az amerikai magyarok.

Ime, időnkint támadnak új Kolumbusz Kristófok, akik újra, meg újra fölfedezik Amerikát.

Olyan különös, olyan megható, hogy a háboru után haza várjuk azokat, akiket elengedtünk. Haza várjuk az amerikai

magyarokat, akik azért mentek el, azért hagyták itt az „ó contryt”, mert a szülőhaza nem termett nekik kenyeret. Egymillió magyarnak tehát ki kellett vándorolnia Amerikába. Elmentek tengerentúlra, idegen hazába, idegen emberek közé kenyeret keresni. Elmentek, hogy idegen világban idegen tőkének adják bérbe a munkaerejüket. Odakünn lerázzák magukról a hazai port, levetik az itthoni ruhát és a ruhájukkal levetnek mindent, ami itthoni. Csak a szívük marad meg magyarnak. Messze idegenből, tengeren túlról küldik aztán haza a sohajtásukat, meg a megtakarított dollárjaikat. Sok-sok millió az a dollár, amit az amerikai magyarok évenként hazaküldenek. 1913-ban például, a háboru kitörését megelőző esztendőben kereken kétszázmillió koronát tett ki az amerikai pénz.

Hatalmas összeg, számottevő tőke ez amelyre nagy szükség van idehaza, mert ha egy esztendőben elmaradnak a dollárküldemények: az erősen meglátszik Magyarországi fizetési mérlegén. Magyarországi külföldi adósságainak kamatterhét jórésztben ezek a hazaküldött pénzek fedezik. És ehhez a szomorú jövedelemhez a kiván-

dorlás — a nemzet vérvetése — segíti az országot. A háboru előtt a gabonán, a marhán, a zálog- és adósságleveleken kívül az ember volt a főexportcikkünk és az amerikai kivándorlás volt a mi impériális politikánk.

Az utolsó tizenöt esztendőben kereken 1.9 milliárd koronát küldtek haza az amerikai magyarok és közel másfél millió ember vándorolt ki. Kivándoroltak, mert idehaza nem tudtak megélni és a nemzetgazdaság tudósai azzal vigasztaltak bennünket, hogy a kivándorlás nem baj, hanem szerencse. Nemcsak azért szerencse, mert az Amerikába szakadt magyarok évente 150—200 millió koronát küldenek haza, hanem azért is, mert ha itthon maradna az a sok ember, akinek nem jut munka és kereset: a sok munkanélküli lenyomná a munkabéreket és megdrágítaná a — drágaságot. Ugy tessék venni a dolgot, hogy annak is van gymora, aki nem dolgozik és az is akar enni, akinek nincs munkája. Szóval, egymillió fogyasztó lenne több és így több szájj vár kenyérré és krumplira. Megdrágulna a krumpli és a kenyér. Viszont ha egymillióval több ember kínálja a munkás karját: ez a kínált

TÁRCA.

Harctéri emlékeim.

Irta: K. Gy.

1914. okt.

Hajnal. A vonat megállt. Megérkeztünk az utolsó állomásra. Ügyeletes tiszt voltam. Parancsom volt a megérkezés után azonnal a hadseregparancsnoksághoz menni s megtudni, hogy zászlóaljunk mikor szálljon ki a vonatból s hol táborozzék, míg a frontra való indulás ideje megérkezik?

Kis teherpályaudvar, nedves ködös hideg reggel. Az állomásépület leeggett üszköfalai sötétek a fáklyák fényében. A hajnali derengésben ködben köröskörül tábori tüzek lobogtak: völgyben, hegyoldalon és csucson. Körülöttük a katonák vörösen megvilágított arca, a szekerek pirosan égő kontúrja. Az állomáson zaj, zürzavar. A sárba a teherkocsik és a raktárbarakkok közt most száll ki egyik másik zászlóalj.

Katonáim mélyen alusznak. Nem tudják, hogy ez az utolsó állomás, csak annyit, hogy ez az utolsó ég, amit még nyugodtan eltölthetnek.

Csakhamar megtudom, hogy merre van a hadseregparancsnokság. Itt kieszközlöm, hogy zászlóaljunk reggel 6 óráig a kocsikban maradhat s hogy a kiszállás után egy a város keleti bejáratánál emelkedő hegycsucson táborozzék.

10 óra volt mire a meglehetősen meredek, sáros, csuszós hegyoldalon felértünk. Kejes érzés

fogta el tagjainkat, midőn a fűre letelepedve 5 napi vonatozás után szinte összezsugorodott tagjainkat kinyujthattuk. Lent a völgyben egy kis galiciai város melynek két-három rommá lőtt háza tett bizonyosságot, hogy a háboru egy fázisát már végigélték.

Indulásunk idejét nem tudtuk s szívesen elhitettük önmagunkkal, hogy csak másnap reggel fogunk tovább menni. Hosszu sátorokat állítottunk fel, hogy szel és hideg ellen övünk magunkat alája száraz leveleket hordattunk be, hogy kellemesebbé tegyük éjjelünket. Hiabavaló munka volt. Majd elővettük otthonról felhozott eledelünket reggeliztünk, mely egy füst alatt ebéd is volt, sőt részemről vacsora is, mert este már a kimerültségtől enni nem bírtam. Étkészésünket hazai emlékekkel, majd adomákkal fűszereztük. Befejezve, mintha valamennyien összebészeltünk volna előkerültek a tábori levelezőlapok, irunk egyikünk sem mulasztotta el az alkalmat, hogy még innen talán utolsó üdvözlétét küldje haza.

Déli egy órakor indultunk. Mindegyikünk azt hitte, hogy az ezredinkhöz megyünk. Nem! Kérve a városból örnagyunk összehívta a tiszteket s közölte a harcéri helyzetet, a mi kötelességünket s feladatunkat. Három külön ezredbeli zászlóaljából alakítottak egy ezredet s feladatunk volt, hogy az orosz frontnak egy állítólag gyenge részét áttörjük s ha ez nem sikerülne tartsunk ki ott, míg egy másik helyen nem sikerül az áttörés. Prémysl fel volt mentve Grodeck felmentéséről ábrázdoztunk.

Utunk nem országot volt, közönséges kocsiut

sokszor térdig erő sárral. Trénünk messze elmaradt. Figyelmeztetnünk kellett a katonákat, hogy az eledellel takarékoskodjanak, mert trénünk nem ér egyhamar utól. A figyelmeztetés jó volt, mert 6 nap tel el, míg trénünk megtalált.

Az ut baloldalon többnyire erdő, jobboldalán vizenyős nedves rét, szántóföld, itt-ott mocsár. A háboru nyomai nem igen látszóttak, csak a tréncsók által kijárt ut a nagy sár s az ágyuk tompa mörtygá zavarták meg otthon révedező gondolatainkat.

Késő este lett mire beértünk egy faluba. A házak alatt pihenőt tartunk. Itt már jártak az oroszországiak, beestelengett miatt, mely nem kimélt értéket, vagyon, fiatalokat, öregeket, lányokat, s asszonyokat. Minket szívesen fogadtak. Meghatott felüdített az a nagy pohár tej, mit egy asszony nyújtott ki az ablakon, mely alatt pihentünk. Kut, vagy forrás vizet nem ihattunk. Kolerával fertőzött falu volt. Alig volt ház, melyből el nem ragadott volna valakit a járvány.

A falu keleti kijáratánál éjjeleztünk. Az első ég volt, mi a szabadban töltöttünk. Még féltettem éjszégemet s nem fekidtem le a földre, hanem egy kidölt kerítésre. Nyugtalan lázas éjjem volt, meredien néztem a csillagok égre tűnődve, hogy mit hoz a holnap, mit hoz a jövő?

Reggel 6 órakor indultunk tovább. Az ágyuk döröje mind jobban és jobban hallatszott. Délfelé mártalalkoztunk sebesültekkel. Sártól-vértől volt piszkos a ruhájuk, cigaretta szájkukban s boldogok hogy elhalmozzuk őket dohánnyal. Majd trénko-

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szíves megújítását,

lenyomja a munkabéreket. Szóval a kívándorlás: levezető csatorna, biztosító szelep, amely évente — kétszáz millió koronát jövedelmez.

Nem alkalmasak rá most az idők hogy a kívándorlás okaival foglalkozunk. Mert az hogy egymillió ember nem tudott itt megélni, az csak okozata egy sok más oknak, amelyről a háború után sokat fogunk beszélni. Egyet azonban már most meg kell állapítani, hogy a háború előtti idők kívándorlási politikáját a háború után nem lehet és nem szabad folytatni. Nem firtatjuk azt sem, hogy az amerikai pénz teljes rekompenzációja-e annak a nagy vérvesztésének, amelyet a kívándorlás idéz elő. Azt hisszük, hogy nem. Főképpen pedig azért nem, mert még husz százalék sem jön vissza a kívándorlók közül, akiknek fiatalágát, munkaerőjét Amerika szívja ki. Akik pedig visszajönnek azok rendszerint nem jól érzik magukat idehaza. A kívándorlókat Amerika teljesen átfőmálja. Az amerikai munkás életstandardja sokkal nagyobb, uint az itthoni munkásé. Önerzete megnő, igényei alkalmazkodnak a nagyobb amerikai bérekhez. Ott künn nagyobb munkateljesítményt követelnek tőle, de jobban is fizetik és erről a magasabb berről a visszavándorlók idehaza sem tudnak lemondani. Érdekes az is, hogy a kívándorló, aki idehaza mezőgazdasággal foglalkozott, Amerikában rendszertint iparos, vagy bányász lesz és meglesz, hogy például 1912-ben a kívándorlók között 68.4% volt az önálló östermelő és a mezőgazdasági cseléd, míg a visszavándorlók között már csak 21.2% volt mezőgazdasággal foglalkozó. A kívándorlók között 8.1% volt iparos-szolgálat, a visszavándorlók között pedig 48.6%. A kívándorlók között 1.3% volt bányász, a visszavándorlók között 14.8%. Ezzel a néhány adattal arra akarunk rámutatni, hogy Amerika

nemcsak a ruhából, de a mesterségből is kifogatja a bevándorlót. Aki itthon béres volt, az Amerikában már gyárban dolgozik és a magyar mezőgazdaság kívándorló munkásainak jórésztét még akkor is elveszti ha ezek a munkások visszavándorolnak.

Nagyon szomorú jelenség az is, hogy a fajmagyar vidékek kívándorlói sokkal kisebb arányában térnek haza, mint a nemzetiségi vidékek kívándorlói. A magyar valahogy hamarabb asszimilálódik, mint a tót vagy a horvát. Viszont a tót és a horvát kisebb igényű és takarékosabb. Mint a magyar. A tót ember életstandardja Amerikában is csaknem ugyanaz, mint itthon volt, tehát többet takaríthat meg a keresetéből. Amit megtakarít, azt hazaküldi és azzal küldi haza, hogy a pénzen idehaza földet vásároljanak. És ha már van földje, akkor hazajön, mert a tót munkás már megtanulta, hogy dolgozni, keresni csak Amerikában lehet, de élni csak idehaza érdemes.

Azért tehát ha ismét felragyog a béke napja hazavárunk bennetk idegenbe szakadt véreik! Jőjeteik haza ebbe a véráztatta hazába, mely nektek nemcsak kenyert, de jogot, boldogulást fog adni, mely többet ér idegen országok csengő aranyánál!

H I R E K.

— Halálozás. Sulyos csapás érte dr. Ernusz Józsefet, Vasvármegye volt főispánját. Viruló szépségű leánya, Chernel Gusztávné, sz. Ernusz Maris 24 éves korában váratlanul elhunyt. A vármegye részvéte fordult a közbecsülésben álló előkelő család felé s részvétélben igyekszik a retentó csapást enyhíteni. Chernel Antal felsőlendvai megbízottsági tag menyét gyászolja a halotiban.

csik hosszúsora, vágatott huszárok érkezésüket tudták s várták. Lövészárkok, földhányások, sirhantok, rommá lőtt házak, megriktított, megtépett erdő, gránát mélédek, shrapnellekből leszárgott lombok, megkopaszott fák, véres rongyok, alsó ruhák, agyonvágott lovak, mindmegannyi az előző napi elkeseredett küzdelem nyomai.

Már a puskaropogást is hallottuk. Közvetlen a front mögött voltunk. Az ut mentén kötözőhely, hová a sebesültek jöttek, a völgyben úszteretel, a rajvonban harcoló gazdákuttán busuló huszárlóvak.

A hosszú utól ki voltam merülve csak azt kívántam, hogy ne azonnal vessenek tüzbe, hanem másodnap reggel. Embereimnek is ez volt az óhajuk „mert ilyen fáradtan nem birunk muszáll zavarni.

Kívánságunk teljesült, de még a legnehezebb utunk hátra volt, kimerülten, fáradtan járatalon utakon meg kellett másznunk egy hegyet, honnan a másnap támadáshoz kellett indulnunk. Délután 4 óra volt mire felértünk. Szakszonként külön válna egymástól meglehetősen messze — hogy esetleges ágyutűzben minél kevesebb veszteségünk legyen — lepihentünk.

Parancsunk volt, hogy kevésbé matassuk megunkat, mert esetleg az oroszok észrevesznek s köztünk lönek. Parancsunkelül is teljesítettük volna ezt mert a hosszú ut után mindegyikünk pihenni vágyott. Tőlünk jobbra egy magasabb hegy, azon túl állt a harc. Kíváncsian tekintetem körül, alkonyodott s az alkonyi homályban már jól láthatam az orosz ágyuk villanását. Messze előttünk

egy égnek nyuló hegy csucson voltak. Hirtelen undok járgató visítással jött egy ágyulöveg. Még akkor nem tudtam megkülönböztetni, hogy shrapnell vagy gránát? Meglepetésomból még megamhoszom tértem, midőn egyik shrapnell a másik után süvített a fejünk felett. Szakaszomban ideges mozgolódás támadt de csakhamar megnyugodtunk mert rájöttünk, hogy a hátunk mögül indulnak el tehát a mi ágyúink kioldozgették odaát, Zárótűz volt a visszavert rohamozó oroszok utralóvája.

Az orosz sem marad adós. Ujra látom az előttem álló hegycsucson a villandást s már jön is. Valami másféle szokatlan hang közeledik! bamm — már le is csapott. Reptül a föld a levegőbe füst, por, földindulás, szemeim fénnel, füleim hanggal teltek meg. Gránát volt ötven lépésre tőlünk. Nem tudtuk megmagyarázni, nekünk szólt vagy mögöttünk az ágyúknak. — Ujság volt elnevettem magamat. — Csak egy volt, de elég volt, hogy a levegőben fenyegetően dudoló, trillázó lomhán közeledő hangja ismerőssé váljék.

A beállott sötétség véget vetett a harcnak. Egy-egy puska még itt-ott megszólalt, de azután minden csöndes lett. Jelentéseket hoztak őrnagyunkhoz, tőle hoztánk. Dohányozni nem szabad sátrakat felállítani tilos, pokróczokat le lehet kapcsolni, reggel 5 óráig nyugodtan lehetünk. Holdvilágos, csillagos éjszaka volt, a hideg északi szél mind erősebben fújt, vastag takaróink alatt is felkeresett. A hold majdnem nappali fényt árasztott, az egész tájék világos ezüst fényben uszott. Csak kevesen aludtak, az alvók álmukban, az ébrenlévők gondolatban otthon valának. Folyt. köv.

— Kiténtetés. A felhatalmazott parancsnokság a 20. honvéd gyalogezredben az ellenséggel szemben vitez magatartásukért Fartély György őrmestert az I. oszt. ezüst, Zsibrik János népfelkelőt pedig a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

— Egy honvéd huszár levele a harctőről. Oly megható az irás, nehéző nátaba nem szedni, olyan poetikus, oly emberi, hogy ez csak magyar szívből fakad. Zsizsek István mártónhelyi huszár feleségét arról értesítette férje bajtársa Horváth Zsigmond 6-os honvéd huszár, hogy férje hősi halált halt. A vitez katona özvegye erre szomorú levelet írt férje bajtársának, ki az alábbi szép levélben vigasztalja a szegény özvegyet:

Kelt soróm 1915 július 23-án. Igen tisztelt asszonyság tudatom vele, hogy a hozzám küldött szomorú sorait megkaptam, melyben kérdi, hogy a kedves férje hogyan halt meg, kedves asszonyság nagyon hamar meghalt szegény Pista mert föbbe lötték és többhelyen is találta a golyó hát nem szenvedett sokat de éppen akkor nem voltam mellette csak később mikor már meg volt halva, de már előbb mondtuk egymásnak ha éppen valamir benünet, hogy tudasuk egymás feleségével, hát azért voltam bátor önnel tudatni és kedves asszonyság legyen szives majd egy lapon tudatni ha egyszer hivatalosan is megtudja, még megbeszélni mi éppen akkor olast nem mondott mert erre rásem gondoltunk, és nem is izent semmit, hát kedves asszonyság tudom hogy nagyon elszomorodott mert tudom, szegény Pistát nagyon szerette mert igen sok levelet írt neki, hát csak imátkozók érte mivel már nem segíthetünk rajta, ha egyszer a jó Isten igyrendelte sorsunkat még én is ügyjárhatok mert a gólo nem válogat a kit talál és végre pedig nekem négy családom van, maguknak csak egy, de azért csak bizzuk a jó Istenre az majd elrendeli a sorsunkat azért ne haragudjék kedves asszonyság rám és ne szomorkodjék. Isten vele és velem. Tisztelem a kórjegyű urat azért ne haragudjék hogy nem írtam neki, maradok tisztelettel Horváth Zsigmond huszár én is imátkozom érte.

— Nagylelkű adomány. Özv. Jakisa Sándorné alsómaráci lakos halálát közeledni érezvén, egyetlen vagyonát képező 840 korona követeléséről akkép rendelkezett, hogy ezen 840 koronát halála után 220 korona testvéré legyen, 220 koronát az alsómaráci ág. ev. templomnak, 400 K-t pedig a rokkant katonák felségelyezésére juttatott. Elhatározásának végrehajtásával megbízott dr. Vályi Sándor ügyvéd a 220 koronát az alsómaráci ev. gyülekezet gondnokának, Kúhár József urnak átadta, míg a 400 koronát a rokkant katonák javára Herbst Géza urnak, Vasvármegye alispánjának küldte meg. Özv. Jakisa Sándorné egyszerű földműves asszony nemes elhatározása örök példája lehet mindenkinek, mert ime a szegény, derék öreg asszony egyetlen vagyonát azoknak juttatta, akikről a háború a legtöbb áldozatot vette. Legyen példa a derék öreg asszony nemes tette azok előtt, akiknek nagy vagyonuk jobban lehetővé teszi, hogy áldozzanak, de tanuljon a példából járásunk hazafias népe is, akikre a háborús gazdasági helyzet csak haladást, gazdasági fellendülést eredményezett. Özv. Jakisa Sándorné egész vagyonkájából, 840 koronából 620 koronát a haza oltárára áldozott/ adjanak hát azok is, kiknek vagyonához, jövedelméhez e derék öreg asszony vagyonkája csak egy porszem. Özv. Jakisa Sándorné emléket kegyelettel fogják őrizni a késő utódok.

— **Humánus rendelet.** A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Bizottsága a napokban igen humánus rendeletet adott ki a törvénytörvényeseknek. Megállapítandó azok a kivételes esetek, amelyeknél beigazolást nyer, hogy tényleges szolgálatot teljesítő katonáknak családtagja a családfejtartó bevonulása következtében oly helyzetbe jut, hogy támogatásra feltétlen rászorul. Ez esetben az illető családtag a nem tényleges állományú katonák családtagjait megillető államszolgálat egyenlő mérvű hadisegélyben részesítendő. A jogszabályok összeírása most folyik.

— **Az irni-olvasni tudó vizsgáló-bizottságok.** Vasvármegye közigazgatási bizottsága a választói törvényben előírt irni-olvasni tudást vizsgáló bizottságokat a következőképen állította össze: Muraszombati járás: Elnök Pósfay Pongrácz ny. főszolgabíró, alelnök ifj. Horváth Pál főszolgabíró tagok Döbrentey Antal, Zágonyi János, Tóth Kálmán és Terenta János.

— **Csaifalán vádolt postamester.** A szombathelyi királyi törvényszék kedden kezdte meg Beer Lajos körmenői származású, tótkeresztúri postamester büntényének tárgyalását. A postamester már korábban felüggesztették állásától s a kir. ügyészség a büntető novella 50. szakaszába ütközés és a btk. 381. szakaszának 2. pontja szerint minősülő szüzetvenkilenc rendbeli család bűntette címén emelt vádat ellene. A család a vád szerint abban állott, hogy egyes pénzeszelevek feladásakor a postamester nagyobb díjakat szedett, mint amennyi meg van állapítva, azonkívül a tábori postára küldött, vagy onnan érkezett portmentes levelek után is díjakat szedett be. A tárgyaláson a vádolt előadta, hogy a kis 10—20 filléres díjtöbbletek onnan származnak, hogy ajándékként adták azt neki, mert ő szokta kiállítani a szóban levő pénzeszeleket, azt pedig tagadja, hogy a tábori levelek után díjat szedett volna be. Arra a vádra, hogy nagyobb összegről állította ki a vevény portjelző rovatót, mint amennyit elkönyvelt azzal felett, hogy sok dolga, nagy elfoglaltsága közep-t ilyen tévedés előfordulhatott. Tegnap 19 tanut hallgattak ki. Közülük néhány azt vallotta, hogy tábori levelekért is fizettek a postamesternek mások azonban azt hangoztatták, hogy szíveségből adták a pénzt, amivel a postamester külön munkadíját akarták megfizetni. Előző Imre dr. posta és távírda főalmazó ismertette a rovenszolási eredményeit és előadta, hogy a vádbeli cselekmények miatt függesztették fel állásától a postamestert, mert a postai szabályzat szerint szíveségből nem szabad pénzt elfogadni. A törvényszék az ügyben ítéletet még nem hozott, mert az ügyészség sikkasztást is fenforogni látván, az erre vonatkozó bizonyítékok beszerzése elrendeltetett s a tárgyalást elhalasztották.

— **A háborús év statisztikája.** A háborús esztendő nemcsak a csatáitén szedi kérelhellenül áldozatát, de bent a front mögött élő békés társadalom is fogy. Ezen általános tény illusztrálják a helyi viszonyok is, mert Muraszombaton 1913. évben a születések száma 100, a halálozásoké 120, míg az 1914. évben 127 születéssel szemben 103 halálozás van s az 1915. évben, tehát a háború kellő közepén, a születések száma már csak 93, a halálozás pedig 74.

— **Újvíz üdvözlétek megváltása** címén beüldött még pótlólag Tótkeresztúrról Szeredy Viktor 3 koronát.

— **Mit lehet küldeni tábori csomagban?** A szombathelyi 1. számú postahivatal közli velünk, hogy az ez időszakra a tábori posta-csomagokban való szállításra megengedett tárgyakon (hadfelszerelési és ruházati cikkek, szivar, cigaretta, dohány pipa, szivar- vagy cigarettaszipka és benzinmentes kanócos öngyújtószere) kívül ezután a csomagok-

ban más is elhelyezhető, ha szilárd ón-, vagy bádógtartályban légmentesen van elzárva, úgy hogy a tartályból ki nem folyhat és más küldeményekben kárt nem tehet.

— **Közönet nyilvánítt.** A járási közkórház sebesült és beteg katonái részére gróf Szapáry László ur ő Exellentiaja karácsonyi ajándékkal 1600 darab cigarettát és 66 csomag süteményt, özv. Hanz Imréné 18 drb gyertyát, Hegedüs Antal szécsénykúti lakos 24 kiló almát és 7 kgr. lisztet, Gombosy Péter, János, öreg és ifju, Gombosy József és János asztalos, Kuzma Istvánné, Horváth Lajosné salamoni és egy ismeretlen nevű bodóhegyi lakosok 35 kilo alma, 30 kilo burgonyát és 18 kgr. babot voltak szívesek adományozni, melyért hálás köszönetet jelenti a közkórház vezetősége és a sebesült katonák.

— **Felhívás.** Felhívom Kercsmár Pál — született 1893 Muraszombati — 83 gyalogezredbeli katona hozzátartozóit, hogy nálam jelentkezzenek. mert nevezetéről hozzám tudósítás érkezett. Dr. Vályi Sándor Vörös kereszt titkár.

— **Nyomatvány áremelés.** Az osztrák és magyar papirgyárosok január 1-ével újabb 30 százalékkal emelték a papírrakat. Ezzel a háború óta beállott papírármelekedés meghaladja a 130 szpazalékot. Ezenkívül nagyban megrágultak a nyomtatványok készítéséhez szükséges összes anyagok és a munkások a háborús pótlék címén magasabb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok is elhatározták a nyomtatványárak emelését. A nyomdatulajdonosok hosszú ideig viselték a nyers anyagok stb. áremelkedéséből előálló többletköltséget, ezen emelkedések azonban most már oly mértékűt öltöttek, hogy saját lélfentartásuk szempontjából elkerülhetetlen ezen nyomtatványár emelése,

— **Tábori csomagok feladása.** Újabb az összes tábori posta számokhoz küldhető csomag, melynek sulya 5 kgrmot meg nem haladja s csakis faladába vagy viaszkos vászonba van csomagolva. A címirat tisztán és olvashatóan legyen a csomagra írva. Azonkívül szükséges telírni a feladó nevét és lakhelyét is. Értékét adni ezen csomagnak nem lehet. Ezen feltételek mellett hétfőn, kedden és szerdán lehet feladni tábori csomagokat. A Muraszombati postahivatal.

— **Meleg ruha a katonáknak.** Szapáry Lászlóné grófné Weissenwolff Irén grófnő, Muraszombatiól 12 pár hosszú érmelegítőt és 3 pár flanelruhát küldött a 83-asok karácsonyfájára.

— **A háborús segélyek nem hajthatók végre.** A hivatalos lap december 16-ik számában közzétett kormányrendelet új intézkedik, hogy azok a segélyek, a melyeket a háború idejében katonai szolgálatot teljesítő személyek vagy hozzátartozóik vagy a háború okból mások közpénztartóit, intézetit, társaságait vagy egyesektől kapnak, — amennyiben külön jogszabály másként nem rendelkezik — a végrehajtás alól ki vannak véve és ennél fogva még a végrehajtást szenvedőnek beleegezésével sem foglalhatók le.

— **Ki akar hivatásos tiszt lenni?** A honvédelmi miniszterium most pályázatot hirdet a hivatásos katonatisztek kiképzése céljából a m. kir. Ludovika Akadémiában, valamint a cs. és kir. katonai akadémiákban létesítendő »akadémiai tanfolyamokra« való fölvételre. Ezekre a tanfolyamokra az 1914 és 1915-ben besorozott, 1897-ben és 1898-ban született és a fegyveres erő bármely részéhez tartozó fiatalemberek pályázhatnak. Az 1915. októberben bevonult pályázók az egyéni önkéntesekre vonatkozólag kiadott utasítások értelmében képezhetnek ki. Ez a kiképzés 1916. évi április végéig tart. Ezután az illető csapatparancsnoksághoz a karcterre indulnak a pályázók és ott 12 heti csapatszolgálatot tartoznak teljesíteni. A mennyiben ott teljesen megfelelnek, 1916. aug. 1-éig a Ludovika Akadémia parancsnokságánál új katonai orvosi megvizsgálás céljából kötelesek megjelenni. A kik a hivatásos tisztletét megkívánó testi követelményeknek megfelelnek, mint »hall-

gatók« a Ludovika Akadémia harmadik évfolyamába vétetnek föl. Az akadémiai tanfolyam 1916. szeptember 1-étől 1917. augusztus 18-áig tart. A tanfolyamra való fölvételre pályázók kellően fölszerelt foyadományaukat 2916 január 31-ikéig az illető pöstitestnél nyújtás be, a mely azokat legkésőbb február 15-ikéig a honvédelmi miniszteriumhoz terjeszti. Hasonló föltételek mellett történik a felvétel a cs. és kir. akadémiák »akadémiai tanfolyamaira is.

— **Szivar, cigaretta kell katonáinknak.** A háború vaspörölye nemcsak a frontokon művel csodákat, itthon is nagy dolgokat teremt, egyelőre kovacsolja a sziveket. Mintha egyetlen szivből állana az egész nemzet, oly megérő szeretettel, oly egykaratú lelkesedéssel teszi magáévá mindenki az országban a Hadsegélyező Hivatalnak s a Vöröskeresztnek azt az együttes akciója, amely a harctéren küzdő katonáinkat szent Karácsony ünnepeire az ajándékok egész halmozásával akarja elárasztani. A harctéri ajándékok — nagyon helyesen — jelentékeny részét fogják képezni a szivarok és cigaretták, azok a dolgok, amelyek katonáinknak közismerten a legkedvesebb élvezetet nyújtják. A karácsonyi ajándékozás akciójának vezetősége a cél elérésére egy nagyon egyszerű, könnyű és senkinek sem kelemellenkedő módot talált. Az ország összes dohányüzemében 1, 2 és 10 filléres játékonysági bélyegeket helyezett el és ezeknek tetszés szerinti mennyiségben vásárlására minden egyes vevőjének figyelmét felhívja a tözséds. Vásároljunk tehát e napokban játékonysági bélyegeket, mert ezekből válik szivar és cigaretta katonáink számára!

— **A kormány maximalta az ásványolajok árát.** A szerényebb háztartásban, nem is szólva a falvakról, még míg mindig jelentős kiadási tétel a petroleum, amelynek ára a háborús viszonyok következtében az utóbbi időben a vele rokon kőolajokkal együtt mértani haladványban emelkedett. A visszaéléseknek elejét veendő, a kormány már korábban elhatározta a kőolajok árának maximális megállapítását és a készletek bejelentési kötelezettségének elrendelését. A kormánynak eziránti rendelete tegnap jelent meg az ország közönségének nagy megnyugvásra a hivatalos lapban. A miniszterelnök által kiadott kormányrendelet 100 kilogrammonként a benzín árárt sűrűségi fok szerint (670—785 fok között) 32—80 koronában, a petroleumét 36 koronában, a motorolajét 20 koronában és a vulkanolajét 32 koronában állapítja meg. A kormányrendelet függeléke ezután törvényhatóságokként állapítja meg a petroleum legmagasabb detail-árát és pedig a muraszombati járás területén ifj. Horváth Pál főszolgabíró az árakat így állapította meg: 1 kilogramm világító kőolaj ára Muraszombatban 60 fillér, a járás többi községben 64 fillér, egy liter Muraszombatban 50 fillér, a vidéken 54 fillér. A maximális ár 1916. január 1-én lépett hatályba.

— **Mit kössünk a katonáknak?** A Hadsegélyző Hivatal felkéri a harctéri katonák feltélt pót ruházata készítésében buzgólkodó nagy közönséget, hogy érmelegítőket és térdmelegítőket készítsék egyelőre mellőzni sziveskedjék, miután ilyen cikkeket katonáink már bőven el vannak látva, hanem inkább harisnyák és lábikrávédők készítésével kegyeskedjék foglalkozni, mert azokra lenne most legnagyobb szükség.

— **A hadifoglyokkal való levelezés.** A muraszombati Vörös Kereszt, úgy mint eddig, ezentúl is a legnagyobb készséggel látja el a hadifoglyok és hozzátartozóik közti levelezést. Bárkinek lapunk szerkesztősége is a legnagyobb készséggel segítségére van s szívesen kutat lapunk is és szerez legmegbízhatóbb értesítést az elütnétek felől teljesen díjmentesen.

— **A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.**

Aktuális életbiztosítás.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság
Társaság 4000 Fő tőke

nekül hat óra esetére életbiztosítást nyújthatnak. Bővebb felvilágosítással szolgálnak
Ascher B. és Fia
az Első Magyar Általános Biztosító Társaság
járási ügynöke.

Köhögés

rekedség,
elnyakosodás,
hurut és görcsös
köhögés ellen.

MILLIÓK

használik a Kaiser-féle Mell-Karamellák három fenyővel. 6100 közi. llt. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű cukorkák csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért kapható Muraszombatban Dr. Bölcös Gyula gyógyszerárában.

Ügyvédi, Irodai és Pénzügyi
HATÁRIDŐ NAPLÓ

Kapható:

BALKÁNYI ERNŐNÉL Muraszombatban.

1916. évi

Naptárak

Kapható: **BALKÁNYI ERNŐ**
könyv- és papirkereskedésében
: : Muraszombat. : :

Bolt bérbeadás.

16-18 éve fennálló fűszer- és vegyes kereskedés helyisége kiköltözés miatt Muraszombatban, Szápáry-utca, Turk József házában 1916. év január hó 1-étől bérbe adó. Értekezhetni a tulajdonossal

TURK JÓZSEF vendéglős
Muraszombat.

≡ VASVÁRMEGYE ≡
≡≡≡ LEIRÁSA ≡≡≡

népszerű fűzecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. Ara 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében, Muraszombatban.

Alsólendván, a Főut legszebb és legforgalmasabb pontján, ujonnan épült modern házban egy szép tágas

üzlethelyiség

kiadó.

A helységben öt év óta egy modernül berendezett mézárászék és hentesüzlet állott, mely a tulajdonos vonulása miatt most megszűnt. Mézárász vagy hentesnek kiválóan alkalmas a hely.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Balkányi Ernőnél,
Alsólendva.

A vasúthoz járó
ut világitási

ügye — sajnos — még máig sincs megoldva, de azért Ön pompásan világíthat, ha vesz egy **'Heliophor Gold-Export'** jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpák a legtartósabb s legegységesebb kivitelben! **Alkatrészek egyenként is kaphatók.** A legjobbnak elismert a **'Heliophor'** elemek legolcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernőnél Muraszombat.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyancsak üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF babsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szaládájá az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPPOT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

ERNST SÁNDOR kalapos-mester.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyancsak üveg- és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JOZSEF épület- és bútortasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divataruház. Legelsőbb bevásárlási téri. Fő utca.

HEIMER IGNAZ deszka-, fűrész-, cement- és vegyeskereskedés. Fő utca.

HALBARTH HENRIK vasműves.

KEMÉNY MÓR „Korona” gyárja.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök. M. utca.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

KALCHBRENNER és NÁDAI
bornagykereskedése. Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár- és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLAK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA F. RENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

BATROL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJÓ épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg- és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.
GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Síp- u. 5.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHAR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kísszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMME JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITAN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómoráz.

kiadott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.